

no, kjer so ga te dni pričakovali, sploh ni hotel priti. Zato pa hoče Radič nekaj drugega doseči: spraviti Slovenijo pod hrvaško upravo. Da se varčuje, so namreč ukinili v notranjem ministrstvu oddelek za Slovenijo in ga pridelili hrvaškemu. Radičevci so tudi že sprožili vprašanje, da se priklonijo Prekmurje Hrvaški. Toda Hrvatje ne računajo s Slovenci. Preje kot se zavedajo, bo zagrmelo po vsej Sloveniji: Slovenija Slovincem!

#### V DRUGIH DRŽAVAH.

**Kulturni boj v Mehiki je vedno bolj oster.** Večina cerkev je zaprtih. Posebna komisija jih prevzema. Vojaštvo jih straži. Vojaštvo ima povelje, da pri najmanjšem odporu uporablja orožje. Zato je prišlo že na mnogih mestih do spopadov. Na ulicah glavnega mesta so se med nasprotniki vršili tako ostri boji, da je bilo mnogo ranjenih, senator Galvan pa je ustreljen. — Mehikanske cerkvene oblasti so ustavile vsako izvrševanje službe božje v petek popoldne. Južnoameriške države, večinoma katoliške, hočejo posredovati za mir.

**Avstrija se bo razorožila.** Avstrija je pod posebnim nadzorstvom drugih držav. Dognalo se je, da še ni razdrla stroje za izdelovanje bojnega orožja in streliva in da ima tajne vojaške organizacije, česar bi pa ne smela imeti. Zdaj je dobila avstrijska vlada poziv in se je baje dosegel sporazum, da se bo Avstrija čisto razorožila.

**Italija vedno huje nastopa proti Slovincem,** ki jih je po krivici spravila pod svojo oblast. Posebno se trudi, da onemogoči duhovnikom vsako delo. Zato so ti, kolikor je še Slovencev, tamkaj največji trpin. Ako bo slovenski narod na Goriškem izgubil svoje duhovnike, bo izgubil največjo oporo. Enako so začeli preganjati tudi slovenske časopise. Naši izdajajo tam dva tednika: »Pučki prijatelj« in »Mali list«. Oba sta pretekli teden dobila opomin, ki znači, da jih vlada namerava ustaviti. Je pa naš zunanji minister le predobro do teh nasilnih Italijanov!

**Nova francoska vlada se še drži.** Upati je, da se bode posrečilo urediti denarno vprašanje, potem bode mogoče mirneje vladati. Največ skrbi poleg vrednosti lastnega denarja prizadeva francoski vladi pogodba z Ameriko, kateri je velikanske svote dolžna.

**Rudarska stavka na Angleškem je prešla v nov, ostren položaj.** Zbrani škofje so namreč predlagali spravo. A niso jih hoteli poslušati ne delavci in ne podjetniki. Zdaj je njihov predlog vsled strašne stiske spet prišel do veljave. Delavci bodo o tem sklepali, vendar je še precej odporosti. Posebno voditelj štrajka Cook se ne ukloni niti malo. Na nekaterih krajih so nastali že nemiri.

**Rusiji se bliža nova doba.** Ruski komunisti, ki še vladajo to največje slovansko državo, so se razdelili na dva tabora. Stari voditelji: Trockij, Kamenov, Zinovjev in drugi stoje na prejšnjem stališču, da se naj vrši doma in v tujini čim najbolj silna komunistična agitacija. Tako tudi na Angleškem, kamor naj se rudarjem pošilja izdatne denarne podpore. Glavni tajnik Stalin pa je proti temu in je mnenja, naj se razmerje Rusije do drugih držav uredi, naj se pa domača oblast nasloni na kmeta, kateremu se naj zemlja kot njegova lastnina povrne in čuva. Že dalje časa je bila ta napetost med obema skupinama. Zdaj pa se je že javno pokazala. Stalin je toliko odločen, da se ne straši nobenih sredstev. Zadnja poročila pravijo, da svoje nasprotnike odstranjuje s tem, da jih daje zapirati, umoriti, zastrupiti ali pa da kam izginejo. Notranji boji, ki bodo sicer nekaj časa zlo, pa bodo morda rešili Rusijo sedanje more in jo pripeljali v bolj redne razmere.

## Kaj je novega?

**Vzajemnost, društvo duhovnikov lavantinske škofije.** Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 16. avgusta 1926, ob pol 14. v Mariboru, Gledališka ulica 2. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in nadzorstva. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. Ako ob določenih uri ne bo navzočih dosti članov, se vrši čez pol ure občni zbor, ki sklepa ne oziraje se na število članov. — V Mariboru, dne 31. julija 1926. Dr. Martin Matek, predsednik.

**Društvo katechetov lavantinske škofije.** Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 16. avgusta 1926, ob 15. uri v Mariboru, Gledališka ulica 2. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 3. Volitev odbora in pregledovalcev računov. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. — V Mariboru, dne 31. julija 1926. Dr. Maks Vraber, predsednik.

## Navodila za kmetske dneve.

**Izkaznice.** Kdor še nima izkaznic za kmetske dneve v Mariboru, naj jo kupi pri naših zaupnikih. Stane le 5 D in nudi polovično vožnjo, skupno prenočišče in pristop k vsem prireditvam. **Zaupnike prosimo,** da nam takoj javijo, ako jim je zmanjkalo izkaznic za razpodoj. Pripravljalni odbor jih ima še veliko na razpolago.

**Izkaznice veljajo od 10. do 17. avgusta.** Vozite se lahko z vsemi vlaki ljubljanskega in zagrebškega ravnateljstva.

**Izkaznice ne pozabite doma!** Ta vam daje ugodnost polovične vožnje, pravico do brezplačnega prenočišča in do stojišča pri prireditvi v nedeljo popoldne.

**Kako je ravnati z izkaznico!** 1. Vsak udeleženec naj na njo napiše svoje ime in naj se podpiše. 2. Na domači postaji, kjer se odpelje, naj vsakdo da izkaznico žigosati, kupi celo karto in jo tudi da žigosati ter jo shrani za nazaj. 3. V Mariboru mora vsak dati izkaznico žigosati pripravljalnemu odboru v potrdilo, da se je res udeležil tam kmetskih dnevov. Te tri reči naj si vsak zapomni glede izkaznic.

**Prenočišča.** Pripravljalni odbor je pripravil po posebnem odboru prenočišča. Ko pridete v Maribor, se prijavite v naši pisarni, kjer boste podrobneje izvedeli. Skupna prenočišča so brezplačna. Dobavimo pa proti odškodnini boljše prenočišča vsem, ki se za to prijavijo. A prigrasiti se je čimpreje.

**Škofijska zveza društva »Krščanska šola« v Mariboru.** Redni občni zbor se vrši v petek, dne 13. avgusta 1926, ob 4. uri v Mariboru, Gledališka ulica 2. Dnevni red: Branje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. Poročilo vodstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. — V Mariboru, dne 29. julija 1926. — Dr. A. Vebler, voditelj.

**Požar na Koroškem.** Dne 19. julija, okoli 21. ure je nenadoma izbruhnil požar v vasi Podlog, občina Libelice avstrijski del, ki je upepelil štiri posestva z vsemi poslopji vred. Ker so stala poslopja blizu skupaj, so komaj rešili govejo živino. Svinje in perutnina je večinoma zgorela. Tudi gospodarsko orodje in živež je uničen. Na pomoč so prihiteli požarne brambe Labud, Potoče in Libelice, ki so požar omejile, rešiti pa niso mogle veliko, ker je bilo že vse v plamenih. Požar je povzročil nek domačin, ki se je pred enim mesecem kot zdrav iz norišnice vrnil. Isti se je potem že drugi dan s prvim vlakom odpeljal v Celovec, šel v norišnico, ter se izrazil, da nima kje biti, ker je hišo zažgal. Vsem pogorelcem izrekamo naše sožalje.

**Trikrat ponesrečeni splav.** O v zadnjem trenutku preprečeni nesreči na Fali je pisal »Gospodar«. Oba splava, ki sta padla preko zatvornice v globoko jezo, sta se razbila in posamezne dele so lovili celi teden po Dravi. Posrečilo se jim je še otepi precej lesa in iz naloženih hlodov so napravili na mariborskem pristanišču zapleten splav, ki je odpeljal proti Vukovaru. V torek pa je ta splav, ki je bil last tvrdke Herschler, za vedno izgubil v Slavonski v največjem vrtincu Drave. Omenjeni splav se je ob času zadnjih naličev, koj ko so ga dogradili in ga skušali spraviti proti Fali, obital na skali in so ga porinili na globoko po trudopolnem delu. Drugič je padel preko falskega jezga in tretjič ga je vendarle pogoltnila Drava v Slavonski.

**Izpit za studenčnega mojstra** je napravil na gradbeni direkciji v Ljubljani Franc Ornik. Studenci pri Mariboru, Kralja Petra cesta 11 in se kot novi mojster toplo pripravljajo za vsa v študentsko stroko spadajoča dela.

**Izžrebane številke efektne loterije pri Sv. Ani v Slov. gor.** so bili v zadnji številki objavljene pomotoma pod zaglavjem Sv. Anton v Slov. gor., a se mora pravilno glasiti Sv. Ana v Slov. gor.

**Smrtna kosa.** Društveno delo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Dne 19. julija smo pokopali zadnjega moškega člana ugledne Gomilškove rodbine, Janeza Gomilšek, posestnika v Grinčah. Pred letom mu je umrla žena, edini sin pa je ostal v vojni. Rajni je bil zaveden katoliški mož, velik dobrotnik cerkve, ter dolgoletni naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Pogreba se je udeležil tudi sorodnik vč. g. Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor. — Dne 28. julija pa je nenadoma zadet od kapi umrl Janez Lacko, posestnik v Mosteh. Bil je globokoveren mož, saj je Lackova hiša bila vedno vzorna krščanska hiša in redni gostje v njej so bili katoliški listi. Tu je bil doma č. g. Janez Reberc, pater kapucin v Osijeku. Mesto njega se je udeležil pogreba č. g. pater Ladislav Hazemali iz Ptuja. — Naši fantje Orli so se tako ojunčili, da mislijo na odsekovno prireditve, ki se bo vršila dne 29. avgusta. Kakor je soditi po vestnem vezbanju in skrbnih pripravih, bode nudila mnogo lepega in zanimivega. — Katoliško izobraževalno društvo je po svojih članih in članicah trkalo po hišah in pobiralo članarino. Ne brez uspeha. Nekateri vasi so se posebno izkazale. Tako bo mogoče izpopolniti knjižnico in za dolge zimске večere bo nudila koristnega, lepega čtiva.

**Roparji.** Ponoči med 11. in 12. uro od 30. na 31. julija je napadlo devet roparjev hišo šivilje Urše Kuharič na Dobravi pri Ormožu. Roparji so bili oboroženi z vojaškimi puškami. Hišo so popolnoma izropali. Pobrli so vso obleko, posteljino, vse jestvine in masčobo, kratko: vse. Niti noža in vilice niso pri hiši pustili. Urša Kuharič ima posebno veliko škodo, ker so ji odnesli tudi vse njene prihranke, okoli 1300 dinarjev in vso blago strank, ki ga je imela pri sebi od strank za obleke. Dve ženski, ki ste bile pri hiši, ste si rešili življenje s tem, da ste zbežali na podstrežje in to za seboj zaprli. Vse kaže, da so bili roparji iz Hrvaške, katere je vodil in k ropu napeljal neki malopridni domačin, ki je moral za vse pri hiši znati. Ni ga skoraj tedna, da se ne bi slišalo, da je bilo tu ali tam v okolici ropano. In vendar je vse prizadevanje orožništva zastoj, da bi tem zlikavcem prišli na sled. Mogoče se mu bode zdaj posrečilo!

**Skrajna sirovost in podivjanost.** V okolici Vojnika se je dogodil neverjeten slučaj brezsrčnosti. Pri nekem očmu in teti je živela sirota rejenka, 4 leta stara. Oba reditelja sta z rejenko postopala ves čas skrajno hudobno, jo pretepavala in mučila na vse načine. Pred nekaj dnevi sta jo tako pretepala, da je revica na vrezinah in udarcih, ki jih je pri tem zadobila, izkrcavala in umrla. Oba suroveža je orožništvo odpeljalo v zapore.

**Bivši vojaki v nedeljo, dne 8. avgusta, vsi na Brezje!** Polovična vožnja dovoljena!

V Pušavi se letos obhajata največja romarska shoda na praznik Vnebovzetja D. M. 15. avgusta in semjska nedelja 22. avgusta. Na oba shoda bo že na predvečer pridiga in na dan dve

**Hrana.** Za udeležence dne 13. in dne 14. avgusta bo mo oskrbeli hrano. Enako tudi za Orle in Orlice v nedeljo dne 15. avgusta. Ostali udeleženci naj si v nedeljo dobijo hrano v gostinah, ki jih bomo danes teden pripravili, to so gostilne, ki imajo naročene naše časopise. Za hrano se bo prigrasiti vsaki dan dne 13. in 14. avgusta sproti pred začetkom predavanj.

**Društvom!** Vsa društva naj z udeleženci iz svojega kraja zanesljivo pošljejo društveno zastavo, ako jo imajo. Določijo naj tudi reditelja, ki bo skrbel za svoje domačine, da bo vse v redu.

In če bo dek? Prireditve je pripravljena tako, da se bo vršila ob vsakem vremenu.

**Pisarna** se nahaja v veži palače Zadružno-gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, poleg franciskanske cerkve.

**Ameriško oranje s Fordovim traktorjem** si bodo lahko ogledali udeleženci kmetskih dnevov v soboto od 13.—14. Kraj se objavi v pisarni pripravljalnega odbora in v raznih časopisih.

## Naša društva.

**Katoliško prosvetno društvo v Jarenini** priredi v nedeljo, dne 8. avgusta po večernicah na prostem pred cerkvijo igro tri-dejanko »Fernando, strah Asturije« in saloigro: »Prepirljiva sosed«. Uljudno vabimo domačine in sosedje, posebne pa še Mariborčane, ki naj ta dan napravijo zlet v Jarenino! V slučaju slabega vremena se preloži na 22. avgusta.

pridigi pri rani službi božji ob sedmih in pri pozni ob desetih; razven tega bode še pet, ozir. sedem sv. maš — po mogočnosti še več. Romarji povabljeni.

**Romanje k Sv. Roku.** Lepa romarska božja pot v Šmarje pri Jelšah in k sv. Roku je gotovo tudi letos v mislih marsikateremu ljubitelju naših božjih potov. Saj je »na jezerah« velika priprošnja naša, Devica Marija, na hribu nad njo pa priprošnjik za našo srečo v gospodarstvu in boleznih — sv. Rok. Slovesnosti se bodo tudi letos vršile po navadnem sporedu. V soboto, dne 14. avg. ob 6. uri zvečer bo v župnijski cerkvi sprejem romarjev, pridiga in litanije. Drugi dan bodo slovesna sveta opravila v župnijski cerkvi, popoldne ob treh pa gre procesija k sv. Roku, kjer bodo isti dan, pa tudi drugi dan, v ponedeljek, običajne cerkvene slovesnosti. Za spovednike je poskrbljeno tako, da bo lahko prišel vsak romar na vrsto. Pri sv. Roku se bo tudi pobiralo za dva nova rokavska zvonova. Precej denarja je že nabranega, vendar še manjka. Romarjem se prav toplo priporočamo za darove, da bodo jim prihodnje leto že novi zvonovi peli v pozdrav. V soboto zvečer po pozdravni pridigi bo v katoliškem domu na čast romarjem igra »Miklova Zala«, ki jo naši člani Mohorjeve družbe že nekoliko poznajo. S to igro bomo namreč otvorili novi, krasno-slikan šmarski oder, ki bo te dni dogotovljen. Cene bodo nizke. Kličemo vam vsem: Ne pozabljajte naših lepih božjih poti, ne opuščajte starih navad! Zato pridite!

**Minister pravde Marko Gjuričič umrl.** Na letovišču v Karlovih Varih na Čehoslovaškem je umrl naš minister pravde Marko Gjuričič. Truplo pokojnega bodo prepeljali v Beograd.

**Strašna nesreča vsled eksplozije parnega stroja** se je pripetila te dni v Slavonski med vasi Bekteš in Kutjevo. Posestnik parne lokomobile Abramovič se je hotel s strojem odpeljati v sosedno vas, kjer je hotel z lokomobilo mlatiti. Med potjo pa je zavozil v jarek. Vsi poskusi, da se lokomobilo spravi na cesto, so bili zastoj. Končno se je lastnik razjezil ter prišel stroj kuriti kot nor. Ker je manjkal na stroju manometer (priprava za merjenje tlaka), je dosegla para v kotlu silno napetost. Okrog prevrnjenega stroja se je med tem nabralo kakih 40 ljudi, ki so rado-vedno gledali početje lastnika. Nenadoma pa se je začela strašna eksplozija, deli parnega stroja so zleteli v zrak, posestnik Abramovič je obležal mrtev, vsi gledalci pa so bili nevarno ranjeni. Preveč napeta para je raznesla lokomobilo na drobne kose.

**Mrtvega bodo obesili.** Mladoturški voditelj Kara Kemal se je ustrelil v trenutku, ko so ga hoteli aretirati. Že od začetka julija ga je policija iskala kot glavnega inspiratorja napada na Ghazija in v smirskem procesu radi napada na Kemal pašo je bil kot glavni povzročitelj v odsotnosti obsojen na smrt. Policija ga je dolgo iskala, dasi so grozili s smrtno kaznijo vsem, ki so ga skrivali. Končno so razpisali na njegovo glavo veliko nagrado. Ustrelil se je pred očmi policistov. Njegovo truplo bodo obesili.

**Dijaki pretepli profesorje.** V Sassavi so na tamošnji gimnaziji ob koncu šolskega leta izmed 72 učencev in učenk samo trije dobili zadosten red. Učenke so vse padle. Zato so dijaki in dijakinje napadli na večerni promeni profesorje, jih kamenjali, opljuvali in pretepli. Sele policija je mogla rešiti profesorje in razgnati razjarjene učence.

**Silna poplava na Japonskem.** 8000 poplavljenih hiš. 400 utopljenec. Po vesteh iz Tokija je uničila strahovita poplava celo pokrajino Kano, ki se nahaja na najjužnejšem delu Japonske. Vodovje je razdrlo 750 zgradb in poplavlilo nad 8000 hiš. Nesreča je zahtevala 400 človeških žrtev. Ne urje je odplavilo ogromne količine plodne zemlje. V Kashinoni blizu zapadne obali je voda odplavila kar celo stavbo ljudske šole, pri čemur je utonilo 60 učencev z učitelji vred. V Sangu je voda uničila 800 hiš.

**V pazno in uvaževanje igralcem državne razredne loterije.** Tvrdka L. Z. Konjović, Beograd, obvešča svoje cenjene odjemalce, da ima samo še jako omejeno število srečk III. razr. na razpolago ter radi nenavadno številnega povpraševanja po srečkah obstoja nevarnost, da ostanejo interesi, ki ne nareče srečk, brez istih. V interesu naših cenjenih odjemalcev, da nareče srečke za III. razred čimprej.

**Zgubila se je v Rušah 27 let stara Jozefa Repolusk.** Ako je komu kaj znano o slaboumnici, naj sporoči na naslov: Vincenc Repolusk, Ruše.

## Pisma iz domačih krajev.

**Sv. Peter pri Mariboru.** Al' ga pihnemo! V Ornikovem klanu je namreč nekdo psu na rep stopil, pes je zavilil in sedaj nič več ne straši in je cesta brez blata, lepo poškodrana, čisto priprava za kratkohlachnega biciklista, ki kakor paglavca za človekom s prstom kaže. No, alstn! In se je našel dijamant za šipe in še marsikaj in bi bilo dobro, če bi se tudi to oznanilo pri cerkvi, da bi več ne strašilo. — V Celestrini je umrl Alojz Bombek, star 74 let. Dosedaj jih je umrlo v naši župniji 25, rojenih je bilo

borčane, ki naj ta dan napravijo zlet v Jarenino! V slučaju slabega vremena se preloži na 22. avgusta.

**Hajdina pri Ptuj.** Tukajšnja Dekliška zveza in Marijina družba obhaja v nedeljo, 8. avgusta na slovesen način prvo obletnico svoje slovesne posvetitve Srcu Jezusovemu. V to svrhu se vrši jutraj v cerkvi cerkvena pobožnost, združena s skupnim sv. obhajilom članic obeh organizacij, sv. mašo in za to svečanost primernim cerkvenim govorom č. g. Alojzija Skuhala. — Popoldne po večernicah pa se vrši v dvorani Društvenega doma svečana dekliška akademija z zelo pestrim sporedom.

**Sv. Anton v Slov. gor.** Javno žrebanje velike efektne loterije se vrši nepreklicno dne 22. avgusta pred gostilno Rojs. Vrši se tudi prvi telovadni nastop domačega orlovskega odseka, kateri pri tej priliki slovesno obhaja dvoletnico svojega obstoja. Domačini, sosedje in vsi drugi, pridite.

**Dekanijski tabor vseh Marijinih družb** se vrši v Zavrču pri Devici Mariji dne 15. avgusta. Ob 10. uri bo slovesna služba božja. Pridiguje mil. g. kanonik Casl. Po sv. maši zborovanje zunaj cerkve z govori, petjem itd. Po zborovanju so večernice. Tabora se udeležijo vse sosednje Marijine družbe, mladeniške in dekliške. Vabljeni pa tudi druga mladina!

**Dekliško zborovanje celjske in braslovske dekanije** se vrši dne 8. avgusta t. l. na gori Oljki. Po slovesni službi božji je prosvetno zborovanje, katerega se poleg mladenk udeležijo lahko vsi ostali. Pri zborovanju govori zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora.

**Galicijski pri Celju.** Pri nas v Galiciji se je vršila v nedeljo na Jakobovo veselica z dvema pridelavca. Vršilo se je vse v najlepšem redu, čeravno se je nasprotovale od tam, od koder bi se moglo tako stvar najbolj podpirati. V nedeljo, dne 8. avgusta se igra zopet ponovi na Pernovem ob 3. uri popoldne pri gospodu J. Novak.